

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Tabaka
Sędziowie:	SO Agnieszka Cholewa-Kuchta SR (del.) Anna Serzysko (sprawozdawca)
Protokolant:	Paulina Florkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2013 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. A.

przeciwko (...) S.A. w W.

o ustalenie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2013 r., sygnatura akt I C 931/12/S

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki J. A. na rzecz strony pozwanej (...) SA w W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie na rzecz adwokata J. B. kwotę 221,40 zł (dwieście dwadzieścia jeden złotych 40/100) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu.

2. zasądza od powódki J. A. na rzecz strony pozwanej (...) SA w W. kwotę 127 zł (sto dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie na rzecz adwokata J. B. kwotę 110,70 zł (sto dziesięć złotych 70/100) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu.

UZASADNIENIE WYROKU SĄDU OKRĘGOWEGO

z dnia 13 grudnia 2013r

Powódka J. A. w swoim pozwie z dnia 28 sierpnia 2012r skierowanym przeciwko (...) SAw K. domagała się ustalenia nieistnienia prawa pozwanej domagania się od niej zwrotu odszkodowania wypłaconego przez pozwaną za zalanie mieszkania położonego w K. na os (...) oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu. Wskazała na uzasadnienie swojego żądania, że pozwana uporczywie kieruje do niej wezwania do zapłaty w zakresie kwoty 729,47 zł tytułem wypłaconego przez pozwaną odszkodowania. Jak wskazała powódka do zalania mieszkania faktycznie nie doszło, a nawet gdyby doszło, to powódka nie ponosi za to odpowiedzialności. Ponadto strona pozwana nie wykazała, że odszkodowanie zostało wypłacone, nie wykazała również, że przeszły na nią roszczenia w trybie art. 828§1 kc. Interes prawny powódki wynikał z konieczności ochrony powódki i braku możliwości jego zapewnienia w inny sposób. Powódka zakwestionowała również wysokość wypłaconego wynagrodzenia.

Strona pozwana (...) SA wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania. Zarzuciła, że roszczenie powódki jest bezprzedmiotowe, bowiem w postępowaniu o ustalenie nie można domagać się ustalenia stanu faktycznego ani faktu. Nie może zatem powódka domagać się ustalenia, że do zalania nie doszło, ustalenia przyczyn tego zalania ani interesu prawnego. Potwierdziła fakt zgłoszenia szkody oraz wypłaty na rzecz M. F. (1) kwoty 729,47 zł tytułem odszkodowania.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013r Sąd Rejonowy uwzględniając powództwo ustalił nieistnienie praw pozwanej (...) SAw W. do domagania się od powódki J. A. zwrotu wypłaconego przez pozwaną odszkodowania za zalanie w dniu 21.01.2010r mieszkania położonego w K. na os (...). Ponadto zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 221,40 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz nakazał ściąganie od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwoty 37 zł tytułem opłaty od pozwu, od której uiszczenia powódka była zwolniona.

Za okoliczności bezsporne przyjął Sąd domaganie się przez stronę pozwaną od powódki zwrotu wypłaconego M. F. (1) odszkodowania za zalanie jego mieszkania w kwocie 729,47 zł, sporządzenie w dniu 28 stycznia 2010r przez administratora budynku protokołu wystąpienia szkody – w postaci zalania ścian w kuchni, za co odpowiedzialność ponosić miała J. A.. Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, że (...) SA zawarło umowę z M. F. (1) w zakresie ubezpieczenia ruchomości domowych i elementów stałych oraz umowę ubezpieczenia OC w życiu prywatnym w okresie 14 stycznia 2010-13 stycznia 2011r. Dnia 21 stycznia 2010r w wyniku nieszczelności baterii zlewozmywakowej w mieszkaniu J. A., doszło do zamknięcia sufitu w kuchni mieszkania M. F. (1), który tego samego dnia zgłosił awarię do pogotowia wodociągowego. Podczas oględzin ustalono zamknięcie ściany pod zlewozmywakiem mieszkaniu J. A.. (...) SA wypłaciło M. F. (1) odszkodowanie w kwocie 729,47 zł.

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z zeznań świadków, które w części zostały uznane za wiarygodne.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, że powódka posiada interes prawny w wytoczeniu niniejszego powództwa, bowiem strona pozwana występowała wobec niej z wezwaniem do zapłaty kwoty 729,47 zł, nie wystąpiła natomiast z powództwem o zapłatę tej kwoty. Interes prawny występuje w przypadku niepewności co do prawa z przyczyn tak faktycznych jak i prawnych. Powódka wykazała posiadanie interesu prawnego, wobec kierowanych do niej wezwań do zapłaty. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że powódka ponosi odpowiedzialność za powstałą szkodę, bowiem do wycieku doszło na skutek uszkodzonej (zużytej) uszczelki baterii wodnej. Jednak Sąd stwierdził, że strona pozwana, na której w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu, nie wykazała zasadności wysokości wypłaconego odszkodowania, wobec niewykazania zakresu zawilgocenia i wysokości szkody, a okoliczność ta była sporna.

Apelację do tego wyroku złożyła strona pozwana, domagając się zmiany wyroku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje. Wskazała, że bezzasadne jest stanowisko Sądu Rejonowego, a ponadto sprzeczne w zakresie istnienia interesu prawnego powódki oraz niewykazania zakresu i wysokości szkody.

Niniejsze postępowanie, zdaniem apelującego, nie mogło dotyczyć ustalenia stanu faktycznego lub faktu, zatem strona pozwana nie mogła wykazywać zakresu i wysokości szkody. Ponadto powód w pozwie nie odnosił się do wysokości szkody.

Pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, które nie zostały pokryte w całości ani w części.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił co następuje:

W toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel sporządził kosztorys naprawy szkody powstałej w mieszkaniu M. F. (2) na skutek zalania - na kwotę 729,47zł. W takiej wysokości zostało ustalone odszkodowanie. Kosztorys obejmował skasowanie zacieków, dwukrotne malowanie z gruntowaniem, zabezpieczenie podłóg i pozostałych ścian folią, mycie okien i drzwi.

/dowód kserokopie akt likwidacyjnych/

Sąd Okręgowy zważył następuje:

Apelacja była zasadna i musiała doprowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku.

Ustalenia Sądu I instancji w zakresie stanu faktycznego po uzupełnieniu o wskazane wyżej okoliczności, stały się podstawą dla rozważań prawnych w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zgodził się z wywodem Sądu Rejonowego w zakresie posiadania przez powódkę interesu prawnego w wytoczeniu niniejszego powództwa. Rozważania pełnomocnika strony pozwanej zdają się wskazywać na niezrozumienie różnicy pomiędzy stanem prawnym a stanem faktycznym. Powódka J. A. domagała się nin. postępowaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego, w oparciu o który strona pozwana domagała się zwrotu wypłaconego odszkodowania. Jednakże dla rozpoznania powództwa konieczne było ustalenie istotnych elementów tego stosunku a więc istnienia podstawy żądania od powódki – winy w zakresie zalania mieszkania M. F. (2), podstawy do żądania konkretnej kwoty - rozmiar szkody i wysokość wypłaconego odszkodowania. Są to niewątpliwie okoliczności dotyczące stanu faktycznego, jednakże mające znaczenie dla kształtu stosunku prawnego. Możliwe jest bowiem modyfikowanie stosunku prawnego, poprzez miarkowanie rozmiaru szkody a co za tym idzie wielkości wypłaconego odszkodowania. Rozważania zatem Sądu Rejonowego w kwestii interesu prawnego należy uznać za prawidłowe.

Właściwie także została ustalona odpowiedzialność powódki za powstałą szkodę. Przeprowadzone postępowanie dowodowe jednoznacznie wskazuje na winę powódki w zaistnieniu szkody tj zalaniu mieszkania M. F. (1) na skutek nieszczelności uszczelki baterii zlewozmywakowej. Powódka winna dbać o te elementy i systematycznie je wymieniać w przypadku zużycia, a skoro tego nie robi, ponosi odpowiedzialność za powstałą w związku z tym szkodę.

Jednakże Sąd Okręgowy nie zgodził się z rozważaniami Sądu Rejonowego odnośnie niewykazania wypłacenia odszkodowania w wysokości rzeczywistej szkody oraz przejścia na ubezpieczyciela roszczenia o zwrot wypłaconego odszkodowania.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego – zeznania świadka M. F. (1)- jasno, jednoznacznie wynika, że otrzymał on od ubezpieczyciela odszkodowanie w kwocie 729,47 zł. Zostało to również uwzględnione w stanie faktycznym ustalonym przez Sąd Rejonowy. Ponadto z kserokopii akt szkodowych wynika, że został sporządzony kosztorys uwzględniający zakres prac naprawczych tj malowanie, zabezpieczenie, mycie a wartość wszystkich prac to kwota 729,47 zł. Strona pozwana zatem należycie wykazała, dlaczego właśnie w takiej wysokości wypłaciła odszkodowanie. Powódka nie kwestionowała mocy dowodowej tych dokumentów, więc zasadne było uznanie ich za wiarygodne. Jednocześnie gdyby powódka wskazywała, że rozmiar szkody a więc i wysokość odszkodowania winna być inna, to wobec wykazania tej okoliczności przez stronę pozwaną, winna ona z kolei, zgodnie z regułą rozkładu

dowodu, przedstawić ze swej strony przeciwdowody, czego jednakże nie uczyniła. Istniały zatem podstawy faktyczne i prawne do ustalenia rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania w niniejszym postępowaniu.

Niewątpliwie również strona pozwana może wystąpić do powódki z roszczeniami regresowymi w oparciu o art. 828 §1 kc, na podstawie zawartej pomiędzy ubezpieczycielem a poszkodowanym umowy ubezpieczenia oraz ogólnych przepisów, do których odwoływała się już w pismach kierowanych do powódki na etapie postępowania przedsądowego, co jest uwidocznione w aktach likwidacyjnych. W tym zakresie powódka również nie podważyła skutecznie takiego uprawnienia pozwanego ubezpieczyciela. Wskazać przy tym należy, iż zgodnie z treścią art. 828§1 kc -§ 1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Tak więc przejście roszczenia na ubezpieczyciela następuje z mocy ustawy, a dopiero odmienne uregulowanie wymaga osobnego ustalenia w umowie, z a co za tym idzie oddzielnego dowodzenia w toku postępowania likwidacyjnego. Jednak w niniejszej sprawie taka sytuacja nie nastąpiła.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, uznając zasadność stanowiska strony pozwanej, orzeczono jak w sentencji wyroku na zas. art. 386§1 kpc, zmieniając zaskarżony wyrok poprzez oddalenie powództwa w całości, zasądzając od powódki na zas. art. 98 kpc na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów postępowania tj kosztów zastępstwa procesowego wg stawki minimalnej, bez opłaty od pełnomocnictwa, bowiem nie została ona uiszczona, oraz przyznając na rzecz pełnomocnika z urzędu powódki wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną z urzędu na podstawie §2§6pkt4 w zw z §13 ust 1 pkt 1 oraz §19 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U z 2002r nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) z uwzględnieniem podatku VAT.

Dalej Sąd Okręgowy, wobec uwzględnienia apelacji, zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów postępowania odwoławczego tj kosztów zastępstwa procesowego w wys. połowy stawki minimalnej oraz opłaty od apelacji, oraz przyznał na rzecz pełnomocnika z urzędu powódki wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną z urzędu, na podstawie wskazanych wyżej przepisów.